

שבוע — וכמה גניבות מכוונות מתבצעות במקום זה, הפרוץ לכל רוח?

השינויים

לא התחוללו

ב יום השישי, ערב ראש השנה, ביר קרתי שוב במישרדיהמכס בנמל התעופה בן-גוריון. בשעה 9 בבוקר ניצבתי ליד שער הכניסה. הנוטר, שתפקידו לפקוח עין על הגנבים, השומר, שתפקידו למנוע כניסת מכוניות זרות לתחום המכס ושלושה סב"לים, היו שקועים בהתבוננות נלהבת ביר-חן עירום צרפתי. הם היו טרודים בהחלפת דיצות על טיב חמוקיהן של הבחורות העירוניות המצולמות.

באולם עצמו עיין הפקיד, שישב ליד הקופא, בחוברת מצויירת, כתובה רומנטית בערב החג לא ניראו אזרחים רבים במישרדיהמכס. נראה ששעתם של המ"תווכים והסבלים היתה פנויית. שלושה מהם הסתובבו להנאתם באולם, כשחצי גופם העליון עירום, התלוצצו עם הפקידים והתנהגו כאילו הם בעליהבית במקום. איש מבין כל אותם אזרחים שזוקקו באותו יום לשירותם של פקדיהמכס, לא העז להביע דעתו על המתרחש.

(המשך בעמוד 20)

ראש החבורה — המוכר בכינוי מארציאנו, הוא ראש חבורת הסב"לים המשוטטים במישרדיהמכס בנמל התעופה. הוא מחלק להם עבודות, וגובה אחוז קבוע מרווחיהם. הסבלים פועלים במסווה של מגישות עזרה, ולאחר מכן כופים על האזרחים לתת להם את המטען להובלה במחיר מופרז.

שאם באים למכס עם טפסים מסודרים ומוכנים, מקבל הפקיד את ההצהרה, ואז אין צורך לנסוע לתל-אביב. למחסני הערובה — כי שם פותחים לך את המיטען, קובי עים את גובה המכס ומשם אתה צריך לחזור לנמל-התעופה, כדי לשלם את הכסף. אחרי שמילאתי את הטפסים, ניגשנו לפקיד-מכס. היה שם תור ארוך, אבל הב"חור התעלם מהתור, ניגש לפקיד והושיט לו את הניירות. הפקיד הוציא תיק ומסר אותו לבחור. משם ניגשנו לפקיד מעריך-מכס. גם לשם נכנס המלווה שלי ללא תור. „המעריך התבונן בטופס, קבע כמה עלי לשלם. מובן שלא התוכחתי. ניגשנו ל"קופה, ושלמתי את הסכום. הבחור לקח את הטופס מהקופאי, ואמר: „עכשיו נוסעים לקראטו“.

„רק ברבע זה הבנתי שהוא בעצם איזה מאכער שמסתובב בשטח ואין לו שום תפקיד רישמי מטעם המכס.“

אמרת לי: „מה אתה בעצם רוצה? אם אתה איזה מתור, אני מוכן לשלם לך חמישים לירות תמורת עזרתך, הבחור השיב: „אני סבל. ואני רוצה להוביל את מיטענך תמורת 1000 לירות. בלי עזרתי לא היו לך כאן חיים כל-כך קלים. היו פותחים לך את המיטען בתל-אביב, היתה צריך לחזור הנה לשלם. חוץ מזה, היתה מבובו יום שלם בעמידה בתורים“.

השבתי לו שלא אשלם 1000 לירות תמורת הובלת שלוש מכולות סטנות. ש"שוקלות יחד פחות מטונה אחת. „לקחתי מהבחור את הטפסים שהחזיק בידו, וחזרתי למכונית“.

בנקודה זו קטעתי את המשך סיפורו של עורך-הדין. ציינתי באוזניו כי עמדת לא הרחק ממכוניתו, ושמעתי את המשך הש"תלשלות העניינים. ביקשתי וקיבלתי את רשותו להצטרף אליו, בהמשך טיפולו ב"שיחרור מיטענו.“

עלינו לקומה הראשונה, שם שוכנים מישרדי מחסני-הערובה. המקום היה מזוהם באופן מהריד. כיתמי-גרין שחורים כי"סו את הקירות. במישרד-הקבלה צר-המ"י דות ניצב ספסל-עץ יחיד, רעוע וחורק, לשירות ציבור האזרחים. המירווח שבין קירי-המישרד לבין דלפק-הפקידים לא עלה על שני מטרים. בשטח צר זה הצטופפו אנשים רבים, כשהם גלחצים זה אל זה כסרדינים.

„דיר-חזירים“ סינן עורך-הדין מבין ש"יניו. „אתה מתאר לעצמך שבאמריקה אי"זו רשות ציבורית היתה מעלה על דעתה לקבל קהל בתנאים התדאנושיים כאלה?“

תשלום תמורת

אוזלת-יד

כ עבור שעה שלמטה של המתנה, החל אחד הפקידים מעיין בטפסיו של עורך-הדין. הוא קבע כי בעל-המיטען חייב לשלם 350 לירות עבור ההובלה מלוד, העמסה, ביטוח ועוד עשרות פריטים שר"נים. משונים ביותר.

הסכום שולם, אס"כי לאורח לא היה מובן מדוע עליו לשלם מאות לירות רק משום שהמכס אינו ערוך כראוי, אינו מסוגל לאחסן את המיטענים בנמל-התעופה עצמו ומסתלם למחסני-ערובה בתל-אביב. שלוש המכולות חודרו במעלית, והוצאו אל מחוץ למחסני-הערובה. באותו רגע ציפתה לנו הפתעה מזוהה.

הסבל שנדבק לעורך-הדין בלוד, ניראה עומד בכניסה למחסני-הערובה. נראה שלא רק אני, אלא גם הוא, עקב אחר מכונית הפולקסוואגן הכחולה, הגיעה בעיקבותיה למחסני קראטו.

„אני מוביל לך את המיטען“ פסק הסבל בנימה ח"י-משמיעה.

עורך-הדין המופתע עמד כבר להיכנע, אבל הישרעה הגיעה לפתע מכיוון בלתי-צפוי. משה מזרחי, סבל שקומתו ומנשאת לגובה שני מטרים קרב למקום, וסנה אל בעל-המיטען: „רוצה להוביל מיטען?“

הסבל שאגיע מלוד ניסה להתערב, אך הרשתק מייד: „אתם תעבדו בלוד, לא

היטפלות לבאים

— אזרחים תמימים (עם הגב למצלמה) הבאים למכס כדי לשחרר את מיטעניהם, מגלים במהרה כי אינם מוצאים את ידיהם ורגליהם במבוך הביורוקרטי השורר במקום. גיהנום זה משמש כר נרחב לטבלים בנמל-התעופה, אשר מציעים את עזרתם תמורת שכר מופרז.

לכידת „לקוחות“

— בהגיע מכונית פרטית למישרדיהמכס — לא פעם עוד קודם שבעליה ירדו ממנה — כבר עץ לידה אחד הסבלים האזרחים בסביבה, מציע להדריך את האזרחים בשלבי שיחרור המיטען. בשל קישוריהם עם אחדים מפקדי חמכס, הם מתקבלים ללא תור.

כאן, אני אשבור לך את הפרצוף אם אראה אותך עוד פעם כאן!“ הסבל מלוד התקפל, ונעלב.

„זה יעלה לך 400 לירות“, פסק המוביל, מרגע שהחל מעמיס את המיטען על הס"גדר שלו ועד שסיים עבודתו ויצא מדירתו של עורך-הדין ברחוב הרב אשי בתל-אביב, חלפה בדיוק שעה וחמש דקות. הסבל, שסיים את עבודתו, הסביר לי כי הוא מוביל ארבעה-חמישה מיטענים ליום, „ולא עובד עם מסי-הכנסה“, הוסיף בחיוך של גאווה.

רשלנות

הקוראת לגנב

ל מחרת, יום החמישי ה-4 בספטמבר, בר, חזרתי שוב למחסני-הערובה קראטו בתל-אביב.

תוך שעות ספורות למדתי את שיטות העבודה הנהוגות במקום. גיליתי כי כאשר מגיעות משאיות עמוסות מיטענים מ"נמל-התעופה למחסני-הערובה, הן חונות, עד לפריקתן, ליד המחסנים, ללא כל שמי"רה. כל עובדי-אורח יכול לסלק מתוכן כל חפץ הנראה בעיניו.

גם בשעת הפריקה, עובדים הסבלים בלא שאיש ישגיח על מעשיהם. הסבלים המובילים הפרטיים, משתמשים בציוד ה"טעינה והפריקה של המכס לצורכיהם הפרטיים, כאשר הם מטענים סחורות על הטנדרים שלהם.

הכל מתנהל ברשלנות ובהפקרות, מבלי שיימצא אדם מרכזי שיפקח על העבודות. בדיוק ב-10 בבוקר הגיע למקום עולה חדש מאנגליה. הוא החנה את רכבו, פדו 504 שנשא עדיין לוחית-רישום ועליה מי"ס פ"ר ז"ר, פנה לאחד הסבלים וביקש להעביר את מיטענו שהגיע על משאית. מנמל התעופה בן-גוריון, בשעה שהוא עצמו עלה למישרד, לעסוק בשיחרור המיטען, קירב הסבל את הטנדר שלו למשאית והחל מע"ביר את המיטען.

התהליך כולו צולם עליידי צוות העולם הזה. איש לא פיקח על ההעברה. העולה החדש הדגיש בפני הסבל כי במשאית 34 חבילות השייכות לו, וכולן מסומנות ב"סיפרות-זיהוי אחידות.

כאשר סיים העולה-החדש את סידוריו במישרדים וחזר לרחבה, כבר נסתיימה ה"טעינה. האיש העיף מבט בטנדר העמס, הצביע על מיזוודה גדולה, שחורה, ואמר לסבל: „זו אינה החבילה שלי“. החבילה נפרקה והוחזרה למשאית. כמה טעויות כאלה מתרחשות בתוהו-לבו, מדי